

GENERALINIO ADVOKATO

PAOLO MENGOZZI IŠVADA,

pateikta 2013 m. lapkričio 6 d.(1)

Byla C-190/12

Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company

prieš

Dyrektor Izby Skarbowej w Bydgoszczy

(*Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy* (Lenkija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Sisteigimo laisvė – Laisvas kapitalo judėjimas – EB 56, 57 ir 58 straipsniai – Juridiniai asmenys pajamų mokestis – Trečiuosiose šalyse steigtiems investiciniams fondams mokami dividendai – Atleidimas nuo mokesčių“

I – Žanga

1. Šiuo prašymu priimti prejudicinį sprendimą *Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy* (Bydgosčiaus vaivadijos administracinis teismas) (Lenkija) iš esmės klausia, ar laisvam kapitalo judėjimui neprieštarauja skirtingas mokestinis vertinimas, taikomas trečiuosiose šalyse esantiems investiciniams fondams mokamiems dividendams ir dividendams, kurie mokami Lenkijoje steigtiems investiciniams fondams.

2. Šis prašymas pateiktas nagrinėjant investicinio fondo *Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company* (toliau – pareiškėjas pagrindinėje byloje), kurio buveinė yra Jungtinėse Amerikos Valstijose, ir *Dyrektor Izby Skarbowej w Bydgoszczy* (Bydgosčiaus mokesčių rėmų direktorius) ginčą dėl šio administratoriaus atsisakymo pripažinti ir grąžinti fiksuoto pelno mokesčių permokų už 2005 ir 2006 m., sumokėtų apmokestinus pareiškėjui pagrindinėje byloje išmokėtus kapitalo bendrovės, kuri buveinė yra Lenkijos teritorijoje, dividendus.

3. Konkrečiai kalbant, 2010 m. gruodžio mėn. pareiškėjas pagrindinėje byloje prašė mokesčių administratoriaus gražinti fiksuoto pelno mokestį, kuriuo taikant 15 % tarifą buvo apmokestinami išmokėti dividendai pagal 1992 m. vasario 15 d. įstatymo dėl juridinių asmenų pelno mokestio (*ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych*, toliau – Pelno mokestio įstatymas) 22 straipsnio 1 dalį, aiškinamą atsižvelgiant į 1974 m. spalio 8 d. Vašingtone pasirašytos [Lenkijos] Liaudies Respublikos vyriausybės ir Jungtinės Amerikos Valstijų vyriausybės sutarties dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo prevencijos pelno mokestio srityje (*Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o uniknięciu podwójnego opodatkowania i zapobieganiu uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu*) 11 straipsnio 2 dalį, permokę.

4. Šis prašymas buvo atmestas 2011 m. gegužės 2 d. sprendimu dėl to, kad pareiškėjas pagrindinėje byloje, kaip Jungtinės Amerikos Valstijose steigtas investicinis fondas, neatitinka atleidimo nuo mokestio reikalavimų, išdėstytų Pelno mokestio įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 10 punkte; pagal jį nuo mokestių atleidžiami tik tie investiciniai fondai, kurie veikia vykdo pagal 2004 m. gegužės 27 d. įstatymo dėl investicinių fondų (*ustawy o funduszach inwestycyjnych*, toliau – Lenkijos investicinių fondų įstatymas) nuostatas(2).

5. Kadangi 2011 m. spalio 6 d. *Dyrektor Izby Skarbowej w Bydgoszczy* šio sprendimą patvirtino, pareiškėjas pagrindinėje byloje pareiškė ieškinį dėl panaikinimo prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme.

6. Atkreipęs dėmesį, pirma, į tai, kad pareiškėjo pagrindinėje byloje atliktos investicijos yra „portfelio investicijos“ pobūdžio, nes sigytos bendrovių kapitalo dalys jam nesuteikia teisės daryti tokios tų bendrovių valdymui, ir, antra, į tai, kad Lenkijos investiciniams fondams automatiškai netaikomas asmeninis atleidimas nuo mokestio ir kad tam tikslui jie turi atitikti Lenkijos investicinių fondų įstatyme nustatytus reikalavimus, prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia klausimą, gal dėl glaudaus atleidimo nuo mokestio ir pastarojo įstatymo nuostatų ryšio vertėtų taikyti sisteišigimo laisvę, o ne laisvę kapitalo judėjimui.

7. Jei vis dėlto būtų taikoma pastaroji laisvė, prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas dėl Pelno mokestio įstatyme numatyto atleidimo nuo mokestio ribotos taikymo srities suderinamumo. Jo nuomone, be kita ko, galimas ribojimas galėtų būti grindžiamas būtų užtikrinti mokestinų kontrolės veiksmingumą, nes taikant atleidimą nuo mokestio reikalinga informacija, susijusi su fondų statusu ir veikimo taisyklėmis, nepatenka į keitimosi informacija sistemų taikymo sritį.

8. Tokiomis aplinkybėmis *Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar EB 56 straipsnio 1 dalis (dabar – SESV 63 straipsnis) yra taikoma vertinant, ar galima taikyti valstybės narės teisės nuostatas, pagal kurias teisinė apmokestinamųjų asmenų situacija diferencijuojama taip, kad pagal bendrą asmeninio atleidimo nuo mokestio sistemą nuo fiksuoto pelno mokestio gautų dividendų srityje atleidžiami investiciniai fondai, turintys buveiną vienoje iš Europos Sąjungos valstybių narių, bet neatleidžiamas investicinis fondas, JAV mokesties rezidentas?

2. Ar nacionalinėje teisėje numatyta skirtingas fondas, kuriame būtų yra trečiojoje valstybėje, ir fondas, kuriame būtų yra vienoje iš Europos Sąjungos valstybių narių, vertinimo asmeninio atleidimo nuo pelno mokesčio srityje galima laikyti teisiškai pagrįstu pagal EB 58 straipsnio 1 dalies a punktą, atsižvelgiant į 58 straipsnio 3 dalį (dabar – [SESV] 65 straipsnio 1 dalies a punktą, aiškinamas kartu su [SESV] 65 straipsnio 3 dalimi)?“

9. Pastabas raštu pateiktą pareiškimą pagrindinėje byloje, Lenkijos, Vokietijos, Ispanijos, Prancūzijos, Italijos, ir Suomijos vyriausybės bei Europos Komisija. Šios suinteresuotosios šalys, išskyrus Italijos ir Suomijos vyriausybes, buvo išklaustytos per 2013 m. rugsėjo 5 d. posėdį.

II – Analizė

A – Dėl pirmojo prejudicinio klausimo, susijusio su laisvo kapitalo judėjimo taikymu

10. Nors pirmajame prejudiciniame klausime kalbama tik apie EB 56 straipsnį, remiantis šios išvados 6 punkte pateikta prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka galima teigti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla abejonė, galbūt taikyti sisteminio laisvės, o ne laisvės kapitalo judėjimo, atsižvelgiant į glaudų ryšį tarp Pelno mokesčio įstatyme numatyto dividendų atleidimo nuo mokesčio ir investicinių fondų galimybių veikti Lenkijos rinkoje sulygų, reglamentuojamų Lenkijos įstatymu dėl investicinių fondų.

11. Pareiškimą pagrindinėje byloje, Vokietijos, Italijos vyriausybės ir Komisija mano, kad turėtų būti taikomas laisvas kapitalo judėjimas(3), o Lenkijos vyriausybė teigia, kad daugelis daugiausia yra reikšmingos arba sisteminio laisvės, arba laisvas paslaugų teikimas. Atsižvelgdama į pastarąjį laisvės ir darydama nuorodą į Sprendimą *Fidium Finanz*(4), ši vyriausybė pritaria teiginiui, kad dėl to, jog investicinių fondų vykdoma Lenkijos bendrovių akcijų pasiūla laikoma finansų tarpininko paslaugų teikimo arba turto portfelio valdymo veikla, trečiojoji šalis teritorijoje sisteminėms fondams negalima taikyti mokestinių paskatų, numatytų Pelno mokesčio įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 10 punkte.

12. Savo ruožtu nemanau, kad galima pagrįstai abejonėti dėl laisvo kapitalo judėjimo taikymo.

13. Dėl šio klausimo visų pirma reikia remtis pagrindinėje byloje ginamais teisės aktais, kuriuose nekalbama apie trečiosios šalies investicinių fondų galimybių veikti valstybės narės, šiuo atveju Lenkijos Respublikos, rinkoje sulygas, tačiau kuriuose reglamentuojamas tas fondų pajamų mokestinis vertinimas.

14. Remiantis šiuo paprastu konstatavimu, mano nuomone, iš karto galima atmesti laisvo paslaugų teikimo taikymą.

15. Iš tiesų, priešingai nei minėtoje byloje *Fidium Finanz* nagrinėtu atveju, kai Vokietijos valdžios institucijos taikė draudimą Šveicarijos bendrovei teikti komercines paskolas klientams Vokietijoje dėl to, kad ta bendrovė neturėjo reikiamo leidimo vykdyti tą veiklą, Teisingumo Teismas pripažintą priskirtina laisvo paslaugų judėjimo taikymo sričiai(5), Pelno mokesčio įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 10 punkte numatyto atleidimo nuo mokesčio netaikymas trečiojoji šalis investiciniams fondams, gaunantiems Lenkijos bendrovių mokamus dividendus, nesudaro kliūčių šiems kio subjektams veikti Lenkijos rinkoje.

16. Dėl sisteminio laisvės ir laisvo kapitalo judėjimo atskyrimo reikia priminti, kad dividendų mokestiniam vertinimui gali būti taikomas tiek EB 43 straipsnis dėl sisteminio laisvės, tiek EB 56 straipsnis dėl laisvo kapitalo judėjimo(6).

17. Be to, Teisingumo Teismas jau turėjo progos nuspręsti, kad nacionalinės teisės aktams,

kaip antai nagrinėjamiems pagrindinėje byloje, kuri taikymas nepriklauso nuo dividendus gaunančios bendrovės turimos tuos dividendus mokančios bendrovės kapitalo dalies, gali būti taikomas ir EB 43, ir EB 56 straipsniai(7).

18. Dėl „šeinančių“ trečiosios šalies kilmės dividendų, t. y. tokios šalies bendrovės mokamų dividendų valstybės narės teritorijoje įsisteigusiam asmeniui, mokestinio vertinimo Teisingumo Teismas dar visiškai neseniai teigė, kad toks asmuo negali remtis EB 56 straipsniu, nes, remiantis pagrindinės bylos faktiniais aplinkybėmis, paaiškėjo, kad jo valdomas akcijų kiekis suteikė jam galimybę daryti realią ir aptariamą trečiosios šalies bendrovės sprendimams(8). Kitaip tariant, tokiomis aplinkybėmis galėjo būti taikoma tik įsisteigimo laisvė. Tačiau tas asmuo negalėjo remtis šia laisve, nes EB sutartyje akivaizdžiai nenumatytas jos taikymas santykiams su trečiąją šalimi subjektams(9). Taigi tokios akcijų valdytojas praktiškai negalėjo remtis nė viena iš šių dviejų judėjimo laisvių.

19. Teisingumo Teismo didžioji kolegija ši nuomonę pakeitė minėtu 2012 m. lapkričio 13 d. Sprendimu *Test Claimants in the FII Group Litigation*. Dėl su trečiosios šalies kilmės dividendų mokestiniu vertinimu susijusių nacionalinės teisės aktų, kurie taikomi neatsižvelgiant į valdomo kapitalo dydį, tame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad valstybėje narėje įsteigta bendrovė, gaunanti dividendus iš trečiojoje šalyje įsisteigusios dividendus mokančios bendrovės, neatsižvelgdama į valdomą kapitalo dydį, gali remtis EB 56 straipsniu. Iš tiesų tokiu atveju nėra jokio pavojaus, kad ta bendrovė nepagrįstai gaus naudos iš įsisteigimo laisvės, nes aptariamais mokesčių teisės aktais nereglamentuojamos tokios bendrovės galimybės veikti trečiosios šalies rinkoje sulygos ir jie taikomi tik dividendų, kuriuos ši bendrovė gauna iš atliktų investicijų, mokestiniam vertinimui(10).

20. Šiuo naujuoju požiūriu užtikrinamas visiškas EB 56 straipsnio veiksmingumas tais atvejais, kai, remiantis iki tol galiojusia teismo praktika, trečiąją šalimi tokie subjektai, iš esmės negalėdami remtis įsisteigimo laisve, nors nebuvo jokio pavojaus, kad gali būti piktnaudžiaujama ta laisve, taip pat neturėjo galimybės remtis laisvu kapitalo judėjimu.

21. Iš esmės šios išvados 19 punkte apibendrintas Teisingumo Teismo vertinimas gali, mano nuomone, būti taikomas ir „išeinančių“ dividendų, t. y. valstybės narės bendrovės mokamų dividendų akcininkui, trečiosios šalies rezidentui, atveju, kaip antai pagrindinėje byloje, jei dėl tokio EB 56 straipsnio aiškinimo netaps manoma nepagrįstai gauti naudos iš įsisteigimo laisvės.

22. Mano nuomone, tokio pavojaus riziką pagrindinėje byloje galima atmesti. Iš tiesų, be jau minėtų aplinkybių, kad reikšmingomis Pelno mokesčio įstatymo nuostatomis reglamentuojamos ne užsienio tokio subjekto veiklos Lenkijos rinkoje sulygos, o dividendų mokestinis vertinimas, yra žinoma, kad dvejus ginčytinus mokestinius metus pareiškėjas pagrindinėje byloje vykdė tik vadinamąsias „portfelio“ investicijas, kurios akivaizdžiai nesiekė 10 % dividendus mokančių Lenkijos bendrovių kapitalo ir kurios jam nesuteikė galimybės daryti tokios Lenkijos bendrovės, kuri akcijų jis turėjo, valdymui ir kontrolei(11).

23. Todėl EB 56 straipsnis, mano nuomone, turi būti aiškinamas taip, kad šia nuostata galima remtis ginčijant valstybės narės mokesčių teisės aktą, kaip antai aptariamą pagrindinėje byloje, pagal kuriuos atleidimas nuo mokesčio netaikomas dividendams, toje valstybėje narėje įsteigtai bendrovei mokamiems trečiojoje šalyje esančiam investiciniam fondui, taikymą.

B – Dėl antrojo prejudicinio klausimo, susijusio su skirtingo mokestinio vertinimo suderinamumu su laisvu kapitalo judėjimu

1. Dėl laisvo kapitalo judėjimo ribojimo

24. Tarp EB 56 straipsnio 1 dalyje draudžiamą laisvo kapitalo judėjimo ribojimo priemonių yra tos, kurios gali atgrasyti nerezidentus investuoti tam tikroje valstybėje narėje(12). EB 56 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas nedviprasmiškai taikomas trečiųjų šalių kilmės kapitalo judėjimo ribojimui.

25. Šiuo atveju pagal pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms taikomos 2005 m. bei 2006 m. ir iki 2011 m. sausio mėn. galiojusios redakcijos Pelno mokesčio įstatymų bendrovės rezidentų išmokėti dividendai trečiojoje šalyje steigtam investiciniam fondui nerezidentui buvo apmokestinami 19 % mokesčio prie pajamų šaltinio tarifu, išskyrus tuos atvejus, kai pagal dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį taikomas kitas tarifas, o tokiems dividendams – atleidimas nuo mokesčio, kai jie mokami investiciniam fondui rezidentui, jei tas fondas taip pat atitinka Lenkijos įstatyme dėl investicinių fondų nustatytus reikalavimus.

26. Šis skirtingas vertinimas taip pat buvo taikomas ir kitose nei Lenkijos Respublika valstybėse narėse steigtiems investiciniams fondams, nes, kaip jau nurodyta, tik nuo 2011 m. sausio 1 d., kai Pelno mokesčio įstatymų buvo trauktas 6 straipsnio 1 dalies 10a punktas ir kai Komisija pradėjo pažeidimo procedūrą, Lenkijos teisės aktų leidėjas išplėtė atleidimo nuo mokesčio prie pajamų šaltinio taikymą dividendams, išmokamiems Sąjungos valstybių narių ir kitų valstybių 1992 m. gegužės 2 d. Europos ekonominės erdvės susitarimo (OL L, 1994 m., p. 3, toliau – EEE susitarimas) šalių investiciniams fondams, prilyginamiems fondams, kuriuos reglamentuoja Lenkijos įstatymas dėl investicinių fondų.

27. Todėl, kaip teisingai pažymėjo Komisija, nuo mokesčio buvo atleidžiami tik Lenkijoje steigti investiciniai fondai, kurie veikia vykdė laikydamiesi Lenkijos įstatymo dėl investicinių fondų, o fondams nerezidentams toks atleidimas sistemingai nebuvo taikomas net ir tuo atveju, kai, kaip ir pagrindinėje byloje, fondai nerezidentai galėjo pasinaudoti dividendams taikomo mokesčio tarifo sumažinimu pagal dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį.

28. Kitaip tariant, tik Lenkijos investiciniams fondams mokamiems dividendams buvo galima taikyti Pelno mokesčio įstatyme numatytą atleidimą nuo mokesčio prie pajamų šaltinio.

29. Toks skirtingas investiciniams fondams mokamų dividendų mokestinis vertinimas atsižvelgiant, visų pirma, į jų rezidavimo vietą, gali atgrasyti, viena vertus, investicinius fondus nerezidentus investuoti Lenkijoje steigtas bendroves ir, kita vertus, šioje valstybėje narėje reziduojančius investuotojus įsigyti investicinių fondų nerezidentų kapitalo dalį(13).

30. Todėl tokie mokesčių teisės aktai yra laisvo kapitalo judėjimo ribojimas, iš principo draudžiamas pagal EB 56 straipsnį.

31. Toks ribojimas pagal Sąjungos teisę vis dėlto galėtų būti leidžiamas, jei skirtingas vertinimas, kuriuo grindžiamas šis ribojimas, būtų taikomas situacijoms, kurios nėra objektyviai panašios(14), kaip, beje, teigė dauguma šioje byloje pastabas pateikusių vyriausybių.

32. Ši vyriausybės teiginys, pateiktas siekiant paneigti objektyviai panašią situaciją egzistavimą, grindžiamas tvirtinimu, kad trečiųjų šalių investiciniams fondams nebūtų taikomas Europos investiciniams fondams sukurti ir veikti taikomas reglamentavimas, konkrečiai kalbant, 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 85/611/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo perleidžiamais vertybiniais popieriais subjektais (KIPVPS), derinimo(15), kurios reikalavimai iš esmės perkelti Lenkijos įstatymų dėl investicinių fondų ir kurios privaloma laikytis siekiant pasinaudoti Pelno mokesčio įstatyme numatyto atleidimu nuo mokesčio.

33. Mano nuomone, šiuos argumentus galima atmesti dėl įvairių motyvų.

34. Visų pirma reikia priminti, kad, remiantis teismo praktika, situacijų objektyvus panašumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į atskyrimo kriterijus, nustatytus aptariamuose nacionalinės teisės aktuose(16).

35. Šiuo atveju, faktinių aplinkybių pagrindinėje byloje atsiradimo momentu visų pirma buvo kalbama apie rezidavimo vietos kriterijų, nes ne vienas investicinis fondas, kuris nėra Lenkijos rezidentas, negalėjo pasinaudoti Pelno mokesčio įstatyme numatytu išmokamiems dividendams taikomu atleidimu nuo mokesčio prie pajamų šaltinio.

36. Todėl šios išvados 32 punkte nurodyti vyriausybės argumentai grindžiami klaidinga prielaida, jog *vienintelis* reikalavimas, kurio reikia laikytis, kad būtų taikomas Pelno mokesčio įstatyme numatytas atleidimas nuo mokesčio prie pajamų šaltinio, yra Lenkijos įstatyme dėl investicinių fondų, kuriuo reglamentuojamas tas fondų veikimas ir jo veikla, nustatytas sąlygų tenkinimas. Iš tiesų toks reikalavimas galėjo būti tik antraeilis ir jis taikytas išimtinai tik Lenkijoje steigtiems investiciniams fondams.

37. Antra, mano nuomone, taip pat klaidinga, kaip formuluoja prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateiktas teismas, klausimuose nurodantis „investicinių fondų su buveine vienoje iš Europos Sąjungos valstybių narių“ sistemą, ir kaip teigia dauguma šioje byloje pastabas pateikusių vyriausybės, lyginti du tarptautinius atvejus, kad būtų galima nustatyti, ar situacijos yra objektyviai panašios.

38. Iš tiesų taikant tokį požiūrą neatsižvelgiama į pagrindinės bylos faktinių aplinkybių atsiradimo momentu galiojusios redakcijos Pelno mokesčio įstatyme nustatytą pagrindinį atskyrimo kriterijų, t. y. galiausiai į investicinio fondo rezidavimą Lenkijoje.

39. Trečia, ir atsižvelgiant į Pelno mokesčio įstatyme nustatytą pagrindinį rezidavimo vietos kriterijų, reikia priminti, jog minėtame Sprendime *Santander Asset Management SGIIC ir kt.* Teisingumo Teismas nusprendė, kad kolektyvinio investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius subjektų (KIPVPS) rezidentų, kuriems taikomas atleidimas nuo mokesčio, kiek tai susiję su jų gaunamais nacionalinės kilmės dividendais, ir KIPVPS nerezidentų (įskaitant ir įsisteigusius trečiuosiose šalyse), kurių tokiems dividendams taikomas mokestis prie pajamų šaltinio, skirtingas vertinimas negali būti pateisinamas atitinkamos situacijos skirtumu(17).

40. Tiesa, tokia išvada buvo padaryta išnagrinėjus klausimą, ar vertinant situacijų objektyvų panašumą taip pat turėjo būti atsižvelgta į KIPVPS dalininkų situaciją, kaip ir į tas subjektų, kaip kolektyvinio investavimo tarpininkų, situaciją.

41. Vis dėlto Teisingumo Teismas aiškiai nusprendė, kad vertinant, ar aptariamais mokesčių teisės aktais yra diskriminuojantys, nereikia atsižvelgti į dalininkų mokestinę situaciją, nes tuose teisės aktuose nustatytas atskyrimo kriterijus, t. y. KIPVPS rezidavimo vieta(18).

42. Tačiau, kaip jau ne kartą minėjau, investicinių fondų rezidavimo vieta yra pagrindinis kriterijus, nustatytas pagrindinės bylos faktinių aplinkybių atsiradimo momentu galiojusios redakcijos Pelno mokesčio įstatyme. Taigi ši situacija, mano nuomone, yra panaši į Prancūzijos teisės aktų situaciją, nagrinėtą minėtame Sprendime *Santander Asset Management SGIIC ir kt.*

43. Be to, minėto sprendimo 24–44 punktuose ypač aiškiai išplėtoti argumentai dėl KIPVPS rezidentų ir KIPVPS nerezidentų, įskaitant trečiųjų šalių KIPVPS rezidentus, situacijų objektyvaus panašumo neleidžia kilti nė menkiausiai abejonei dėl tokio panašumo reikšmės, kuri būtų

grindžiama bendruoju pagrindu, kad trečiosiose šalyse steigtiems investiciniams fondams taikomi kitokie į veiklą reglamentuojantys aktai nei Sąjungos teritorijoje steigtiems KIPVPS.

44. Galiausiai, kaip matyti iš minėto sprendimo *Santander Asset Management SGIIC ir kt.* 42 punkto, darytina išvada, kad tuo sprendimu patvirtinama, taip pat ir dėl trečiosiose šalyse (už EEE ribų) steigto subjekto, jau suderinta teismo praktikos kryptis, pagal kurią tuo atveju, kai valstybės narė taiko savo mokestinį jurisdikciją kitose valstybėse narėse arba trečiosiose valstybėse EEE susitarimo šalyse steigto bendrovi mokamiems dividendams, tuos dividendus gaunantys nerezidentai atsiduria panašioje situacijoje kaip rezidentai, kiek tai susiję su dvigubo ekonominio apmokestinimo arba bendrovi rezidentų mokamų dividendų apmokestinimo kelis kartus pavojumi(19).

45. Kaip iš esmės per posėdį Teisingumo Teisme teigė Komisija, šios bylos situaciją objektyvaus panašumo stadijoje to argumento taip pat turi būti laikomasi. Iš tiesų tariamą Lenkijos investiciniams fondams taikomo reglamentavimo skirtumą, palyginti su trečiosiose šalyse steigto investicinio fondo reglamentavimu, gali būti adekvačiau atsižvelgiama nagrinėjant bendruosius pagrindus, kuriais galima pateisinti mokestinio pobūdžio ribojimus.

46. Galiausiai, ketvirta, reikia pažymėti, kad šioje byloje nebuvo pateiktas nė vienas argumentas, kad 1974 m. dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatų taikymas leistų visais atvejais, kaip tai suprantama pagal Teisingumo Teismo praktiką, išvengti skirtingo vertinimo, atsirandančio dėl Pelno mokesčio įstatymo arba tos sutarties nuostatų, pagal kurias galima sumažinti mokesčio prie pajamų šaltinio tarifą, taikymo(20).

47. Todėl pagal valstybės narės mokesčių teisės aktus, kaip antai Pelno mokesčio įstatymą, kuriuose kaip pagrindinis atskyrimo kriterijus nustatyta investicinių fondų rezidavimo vieta, kuri atsižvelgiant taikomas arba netaikomas mokestis prie pajamų šaltinio dividendams, išmokamiems Lenkijos bendrovės, trečiosiose šalyse steigto investicinio fondo situacija yra objektyviai panaši į fondą, kuri buveinė yra Lenkijos teritorijoje.

48. Taigi lieka išnagrinėti, ar, kaip teigia Lenkijos, Vokietijos, Ispanijos ir Prancūzijos vyriausybės, skirtingas vertinimas taikomas remiantis vadinamąja *status quo* išlyga, nustatyta EB 57 straipsnio 1 dalyje, ir ar jis pateisinamas privalomais bendrojo intereso pagrindais.

2. Dėl EB 57 straipsnio 1 dalies taikymo

49. Primenu, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nesirėmė ir neminėjo EB 57 straipsnio 1 dalies ir kad vien dėl šios priežasties Teisingumo Teismas kartais pateikiamus atsakymus neįraukdavo argumentų, susijusių su šios nuostatos aiškinimu(21).

50. Tačiau svarbu pažymėti, kad Teisingumo Teismo prašymu EB 57 straipsnio 1 dalis buvo aptarta Lenkijos vyriausybės ir Komisijos raštu pateiktose pastabose ir per posėdį Teisingumo Teisme vykusį suinteresuotųjų šalių žodinį teisminį ginčą.

51. Nors dėl priežasčių, kurios bus nurodytos toliau, manau, kad EB 57 straipsnio 1 dalis neturėtų būti taikoma šioje byloje ir kad galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašyme pagrįstai nepaminėjo šios nuostatos, argumentai dėl EB 57 straipsnio 1 dalies taikymo man vis dėlto atrodo naudingi ypač todėl, kad per teisminį ginčą Teisingumo Teisme daugelis vyriausybės pritarė Lenkijos vyriausybės teiginiui (priešingai nei Komisijos palaikomam teiginiui), kad Pelno mokesčio įstatymas patenka į šio straipsnio taikymo sritį, todėl šiame įstatyme numatyti laisvo kapitalo judėjimo ribojimai trečiųjų šalių atžvilgiu gali būti taikomi toliau.

52. Tai pasakius, kaip žinoma, pagal EB 57 straipsnio 1 dalį leidžiama, laikantis joje išvardytų

reikalavim? ir nepaisant EB 56 straipsnio 1 dalyje nustatyto draudimo riboti laisv? kapitalo jud?jim? tarp valstybi? nari? ir tre?i?j? šali?, toliau taikyti 1993 m. gruodžio 31 d. pagal nacionalin? teis? galiojusius ribojimus, kai aptariamas kapitalo jud?jimas susij?s su „tiesiogin?mis investicijomis, apiman?iomis ir investicijas ? nekilnojam?j? turt?, su ?sisteigimu, finansini? paslaug? teikimu ar vertybini? popieri? ?sileidimu ? kapitalo rinkas“.

53. Tokiu atveju valstyb?s nar?s teis?s aktai patekt? ? EB 57 straipsnio 1 dalies taikymo srit?, jei, be to, kad jie taikomi tre?iosioms šalims, d?l ko nekyla joki? abejoni? kalbant apie Jungtines Amerikos Valstijas, jie taip pat atitikt? tame straipsnyje nustatytus laiko ir material?j? kriterijus.

54. D?l pirmojo kriterijaus šiuo klausimu per teismo pos?d? nuomon? pareiškusios suinteresuotosios šalys, išskyrus pareišk?j? pagrindin?je byloje, sutinka, kad tas kriterijus yra ?vykdytas. Pareišk?jui pagrindin?je byloje mokamiems dividendams taikomas mokestis prie pajam? šaltinio yra 1992 m. vasario 15 d. Peln? mokes?io ?statymo ir 1974 m. dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties taikymo kartu rezultatas, nes šie du tekstai priimti iki 1993 m. gruodžio 31 d.

55. Kaip pateiktose pastabose pažym?jo pareišk?jas pagrindin?je byloje ir Komisija, nors S?jungos teis?je numatyt? dien? galiojan?i? teis?s akt? turin? iš esm?s privalo nustatyti nacionalinis teismas(22), vis d?lto svarbu priminti, kad Lenkijos investicini? fond? naudai nustatytas atleidimas nuo mokes?io buvo ?vestas tik 1997 m(23).

56. Pripaž?stu, kad šiuo Peln? mokes?io ?statymo pakeitimu nebuvo išspr?stas tre?iosiose šalyse ?steigtiems investiciniams fondams mokam? dividend? apmokestinimas.

57. Be to, negalima teigti, kad iki 1993 m. gruodžio 31 d. egzistavo „ribojimas“, kaip tai suprantama pagal Sutarties nuostatas d?l laisvo kapitalo jud?jimo, kuris buvo toliau taikomas po šios datos. Iš ties? 1993 m. gruodžio 31 d. Lenkijos bendrovi? mokamiems dividendams užsienio ?kio subjektams buvo taikomas arba tas pats mokestis prie pajam? šaltinio kaip dividendams, kurie mokami Lenkijoje ?steigtoms bendrov?ms, arba sumažintas mokes?io tarifas pagal Lenkijos Respublikos ir atitinkamos valstyb?s sudaryt? dvigubo apmokestinimo išvengimo sutart?. Nustatant skirting? mokestin? Lenkijos bendrovi? mokam? dividend? vertinim? pagal tai, ar j? gav?jai yra, ar n?ra Lenkijos rezidentai, 1997 m. Peln? mokes?io ?statymo pakeitimu buvo iš esm?s pakeista 1993 m. gruodžio 31 d. galiojusi mokes?i? sistema. Šis pakeitimas grindžiamas, kaip nustatyta teism? praktikoje(24), kitokia, nei anks?iau 1993 m. gruodžio 31 d. galiojusi, teis?s logika, nes remiantis ta logika nustatytas iki tol neegzistav?s skirtingas Lenkijos ir ne Lenkijos bendrovi? vertinimas, pirm?sis atleidžiant nuo mokes?io prie pajam? šaltinio ir nuo administracini? proced?r?, susijusi? su fiksuotu mokes?iu už joms išmok?tus dividendus. Mano manymu, šis pakeitimas negali b?ti prilygintas 1993 m. gruodžio 31 d. galiojusiems teis?s aktams.

58. Tokio konstatavimo pakanka, kad b?t? galima atmesti EB 57 straipsnio 1 dalies taikym? šioje byloje.

59. Bet kuriuo atveju tikslinga pažym?ti, kad, mano nuomone, gin?ytini teis?s aktai neatitinka materiali? s?lyg?, nustatyt? EB 57 straipsnio 1 dalyje, t. y. kad aptariamas kapitalo jud?jimas turi reikšti „tiesiogines investicijas“ arba „finansini? paslaug? teikim?“.

60. Tiesiogini? investicij? s?voka, kaip galiausiai ir kapitalo jud?jimo s?voka, Sutartyje neapibr?žta.

61. Tai konstatav?s, Teisingumo Teismas, aiškindamas tiek EB 56 straipsn?, tiek EB 57 straipsn?, iki šiol sistemingai r?m?si 1988 m. birželio 24 d. Tarybos direktyvos 88/361/EEB d?l EEB sutarties 67 straipsnio(25) ?gyvendinimo I priede išd?stytoje nomenklat?roje esan?iomis

apibrėžtimis ir su jomis susijusiais paaiškinimais(26).

62. Tiesioginės investicijos priklauso tos nomenklatūros I kategorijai ir apima, remiantis jos 2 skirsniu, „dalyvavimą naujoje ar egzistuojančioje įmonėje ilgalaikiams ekonominiams ryšiams užmegzti ar palaikyti“. Remiantis paaiškinimais, tiesioginės investicijos suprantamos kaip „<...> visų rūšių investicijos, kurios skirtos ilgalaikiams tiesioginiams ryšiams tarp asmens, suteikiančio kapitalą, ir verslininko ar įmonės, kuriems suteikiamas kapitalas ekonominei veiklai, užmegzti ar palaikyti“. Šiuose paaiškinimuose taip pat pažymėta, kiek tai susiję su šiuo 2 skirsniu, taikomu bendrovėms, kurių atsakomybė riboja turimos akcijos, kad „tiesioginėse investicijose dalyvaujama tada, kai <...> bet kurio <...> turėtojo turimas akcijų paketas [jam] suteikia teisę <...> efektyviai dalyvauti bendrovės valdant ar ją kontroliuojant“.

63. Remdamasis būtent šiomis apibrėžtimis Teisingumo Teismas kapitalo judėjimą skirsto į vadinamąsias „tiesiogines“ investicijas, t. y. investicijas įsigyjant įmonės akciją, kurios suteikia galimybę veiksmingai dalyvauti jų valdant ir kontroliuojant, ir vadinamąsias „portfelio“ investicijas, kai kapitalo rinkoje įsigyjama vertybinių popierių, siekiant atlikti tik finansinę investiciją ir neketinant daryti įtakos įmonės valdymui ir kontrolei(27).

64. Nors šios dvi investicijų rūšys patenka į kapitalo judėjimo sąvoką, EB 57 straipsnio 1 dalyje nurodyta išimtis taikoma tik „tiesioginėms investicijoms“, įskaitant už jas gaunamą dividendų mokėjimą(28).

65. Todėl galima tik svajoti, kad galima nustatyti bendrą demarkacinę liniją tarp šių dviejų investicijų rūšių, ypač kai siekiama teisinio saugumo.

66. Toks veiksmas pasirodys bergždžias, nes tai labai priklauso nuo kiekvienos konkrečios bylos aplinkybių.

67. Dėl pagrindinės bylos pažymėtina, kad Pelną mokesčio įstatymas taikomas visiems Lenkijos bendrovių išmokamiems dividendams, neatsižvelgiant į turimą tų bendrovių akcijų skaičių(29). Vis dėlto yra žinoma, kad kalbama tik apie atlyginimo už akcijas, kurias pats prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas apibūdino kaip susijusias su vadinamosiomis „portfelio“ investicijomis, apmokestinimą mokesčiu prie pajamų šaltinio.

68. Taigi pagrindinėje byloje neturėtų būti galima remtis EB 57 straipsnio 1 dalimi.

69. Šio vertinimo nepaneigia abu papildomi per posėdį Teisingumo Teisme Lenkijos vyriausybės pateikti argumentai, susiję, pirma, su platesne sąvokos „tiesioginės investicijos“ reikšme, kurios Teisingumo Teismas laikėsi Sprendimo VBV – *Vorsorgekasse*(30) 21 punkte, ir, antra, aplinkybe, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas kapitalo judėjimas reiškia jei ne „tiesiogines investicijas“, tai „finansinių paslaugų teikimą“, apie kurį taip pat kalbama EB 57 Straipsnio 1 dalyje.

70. Dėl pirmojo punkto svarbu pažymėti, kad minėtas Sprendimas VBV – *Vorsorgekasse*, kuriame aiškinamas tik SESV 63 straipsnis (buvęs EB 56 straipsnis), susijęs su nacionalinės teisės aktais, kuriais ribojama valstybės narės subjekto teisė įsigyti kitoje valstybėje narėje įsteigto bendro investicinio fondo vienetą, o ne su valstybės narės bendrovės mokamą dividendų investiciniam fondui nerezidentui apmokestinimu, kaip yra pagrindinėje byloje. Žinoma, šio sprendimo 21 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad toks įsigijimas yra „tiesioginė investicija“, todėl kapitalo judėjimas, kaip tai suprantama pagal SESV 63 straipsnį. Tačiau Teisingumo Teismas rėmėsi, pripažinsiu – iš dalies dviprasmiškai, Direktyvos 88/361 I priede pateiktos nomenklatūros IV skyriumi „Kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų operacijos“, o ne tos nomenklatūros I skyriumi, kuriame kalbama apie „tiesiogines investicijas“, ir

dviejų ankstesnių sprendimų(31) punktais, kuriuose aiškinamas minėtas I skyrius ir primenama, kad tiesioginėms investicijoms būdinga galimybė veiksmingai dalyvauti bendrovę valdant ar ją kontroliuojant.

71. Manau, kad minėto Sprendimo VBV – *Vorsorgekasse* 21 punkte Teisingumo Teismas norėjo ne atskirti tiesiogines investicijas nuo portfelio investicijų ar išplėsti pirmosios sąvokos reikšmę, o daugiausia pabrėžti, kad bendrojo investicinio fondo vienetų susijimas yra investicija, susijusi su kapitalo judėjimo sąvoka, kaip ji suprantama pagal SESV 63 straipsnį ir Direktyvos 88/361 I priede išdėstytą nomenklatūrą.

72. Galiausiai, nors galima toleruoti tam tikrą „netikslumą“ vartojant terminus, reiškiančius skirtingas kapitalo judėjimo kategorijas, kurioms taikomas SESV 63 straipsnis, nes to straipsnio taikymo sritis yra labai plati, to negalima pasakyti apie „tiesiogines investicijas“, išvardytas SESV 64 straipsnio 1 dalyje (buvusi EB 57 straipsnio 1 dalis), kuri, kaip nukrypti nuo Sąjungos teiseje numatyto laisvės režimo, kuris, be to, dar yra itin platus, leidžianti nuostata, turi būti aiškinama siaurai(32).

73. Antrajame Lenkijos vyriausybės pateiktame argumente teigiama, kad jeigu kapitalo judėjimas, kuriam taikomas Pelno mokesčio įstatyme numatytas ribojimas, nelaikomas „tiesioginėmis investicijomis“, toks kapitalo judėjimas turi būti laikomas „finansinių paslaugų teikimu“, t. y. paslaugomis, kurias teikia investicinis fondas savo vienetų turėtojams.

74. Visų pirma reikia pažymėti, kad nei EB sutartyje, nei teismų praktikoje, nei Direktyvos 88/361 I priede išdėstytoje nomenklatūroje sąvoka „finansinių paslaugų teikimas“ neapibrėžta, o šios nomenklatūros paaiškinimuose tik išvardytas tam tikras skaičius finansinių operacijų, kaip antai einamųjų ir depozitų sąskaitų, finansinių paskolų ir kreditų operacijos ir pervedimai vykdant draudimo sutartis, ir paminėtos „finansinės institucijos“, kurioms taikoma ši direktyva, kaip antai bankai, draudimo kompanijos, investicinių bendrovių ir kitos panašaus pobūdžio institucijos. Vis dėlto, mano nuomone, teisinga manyti, kad šios paslaugos susijusios su tų institucijų savo klientams teikiamomis paslaugomis.

75. Be to, atsižvelgiant į EB 57 straipsnio 1 dalies formuluotę, šios nuostatos taikymo sritis apima tik tas situacijas, kurioms taikomas laisvas kapitalo judėjimas, *susijęs* su finansinių paslaugų teikimu, o ne atvirkščiai, – finansinių paslaugų teikimu, *susijusį* su kapitalo judėjimu. Todėl manau, kad nacionalinių priemonių, kurioms taikoma EB 57 straipsnio 1 dalis, dalykas iš esmės yra kapitalo judėjimas, o ne finansinių paslaugų teikimas. Priešingu atveju šios priemonės patektų į EB sutarties nuostatų dėl laisvo paslaugų teikimo taikymo sritį. Tačiau priminsiu, kad šios nuostatos netaikomos santykiams su trečiosiomis šalimis.

76. Galiausiai ir tai, be abejonų, yra pats svarbiausias klausimas, reikia nustatyti, koks ryšys turi sieti aptariamą kapitalo judėjimą ir finansinių paslaugų teikimą. Ar šie materialiai EB 57 straipsnio 1 dalies taikymo sritį turi būti traukti visi su finansinių paslaugų teikimu susiję kapitalo judėjimo ribojimai trečiųjų šalių atžvilgiu, taip pat jeigu traukiant beveik visas finansines operacijas, ar tų nuostatų reikia aiškinti siauriau?

77. Pastaroji galimybė man atrodo priimtinesnė dėl dviejų priežasčių. Pirmą, EB 57 straipsnio 1 dalies formuluotėje kalbama apie kapitalo judėjimą, „*susijusį su*“ (33), t. y. dėl kurio teikiamos finansinės paslaugos. Antra, siauras EB 57 straipsnio 1 dalyje nustatytos išimties aiškinimas taip pat leidžia apsaugoti EB 56 straipsnyje įrašytos *erga omnes* laisvės veiksmingumą.

78. Šiuo atveju svarbu priminti, kad Pelno mokesčio įstatymo dalykas susijęs su trečiosiose šalyse esančių investicinių fondų gaunamų dividendų apmokestinimu, o dėl šio aspekto santykis tarp to fondo vienetų turėtojų ir paties fondo neturi jokios įtakos apmokestinimo bazei ar mokesčio

tarifui. Taigi nacionalin? priemon? nesusijusi su kapitalo jud?jimu d?l investicinio fondo teikiam? finansini? paslaug? jo vienet? tur?tojams, neatsižvelgiant ? tai, ar t? tur?tojų rezidavimo vieta yra valstyb?s nar?s, ar tre?iosios šalies teritorijoje. Be to, tre?iosios šalies investicinio fondo dalyvavimas valstyb?s nar?s bendrovi? kapitale savaime n?ra finansini? paslaug? teikimas.

79. Taigi manau, kad aptariamas kapitalo jud?jimas, t. y. investicinio fondo ?vykdytas Lenkijos bendrovi?, išmok?jusi? jam pagal Peln? mokes?io ?statym? apmokestintus dividendus, kapitalo dali? ?sigijimas *nesusij?s*, kaip tai suprantama pagal Peln? mokes?io ?statymo 57 straipsnio 1 dal?, su finansini? paslaug? teikimu.

80. Tod?l, priešingai, nei teig? Lenkijos vyriausyb? pastabose Teisingumo Teismui, manau, kad laisvo kapitalo jud?jimo ribojimas, kaip aptariamas pagrindin?je byloje, nepatenka ? EB 57 straipsnio 1 dalies taikymo srit?.

81. Šiame etape lieka išsiaiškinti, ar tas ribojimas gali b?ti grindžiamas privalomu bendrojo intereso tikslu.

3. D?l ribojimo pagr?stumo

82. Pastabas šioje byloje pateikusios vyriausyb?s nurod? kelias priežastis, kuriomis, j? manymu, galima pagr?sti Peln? mokes?io ?statyme nustatyt? ribojim?; tarp jų pirmiausia yra poreikis užtikrinti mokes?i? kontrol?s veiksmingum?, o tam taip pat pritaria Komisija. Beje, šios vyriausyb?s teigia, kad mokestinis vertinimas irgi gal?t? b?ti toliau taikomas d?l poreikio apsaugoti mokes?i? sistemos nuoseklum? ir užtikrinti subalansuot? apmokestinimo kompetencijos pasidalijim?. Vokietijos vyriausyb? priduria, kad mokestini? pajam? apsaugojimu galima pagr?stai pateisinti ribojim? tre?iųjų šalį atžvilgiu.

83. Nemanau, kad reik?t? iš eil?s nagrin?ti visas šias priežastis, nes taip pat galvoju, kad pirmosios iš jų tikrai pakakt? gin?ijamam ribojimui pagr?sti. Taigi pirmiausia išnagrin?siu pagrindim?, susijus? su poreikiu užtikrinti mokestin?s kontrol?s veiksmingum?, o kitos priežastys, kurios, be kita ko, yra mažiau ?tikinamos, bus nagrin?jamos tik kaip papildomi argumentai.

a) D?l poreikio užtikrinti mokes?i? kontrol?s veiksmingum?

84. Procese šioje byloje dalyvavusios vyriausyb?s teigia, kad jei gin?ijamo ribojimo neb?t?, nacionalinis mokes?i? administratorius negal?t? kreiptis ? kompetentingas Jungtini? Amerikos Valstijų valdžios institucijas ir ?sitikinti, kad šioje šalyje ?steigtas investicinis fondas veikt? vykdo tokiomis pa?iomis s?lygomis, kaip nustatytosios Lenkijos ?statyme d?l investicini? fond?, ? kur? daroma nuoroda Peln? mokes?io ?statymo 6 straipsnio 1 dalies 10 punkte, perkelian?iame Direktyv? 85/611. Taigi poreikis užtikrinti mokes?i? kontrol?s veiksmingum?, kuris aiškiai yra privalomas bendrojo intereso tikslas(34), pagrindžia atsisakym? netaikyti gin?ijamo atleidimo nuo mokes?io investiciniams fondams, kuri? buvein? yra Jungtin?se Amerikos Valstijose, nes Lenkijos Respublik? su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis siejan?ios sutartys d?l mokes?i? iš esm?s nepadedą gauti reikiamos informacijos.

85. Komisija iš esm?s pritaria šiai pozicijai. Ji mano, kad Peln? mokes?io ?statymo 6 straipsnio 1 dalies 10 ir 10a punktai gali b?ti taikomi, nes, kadangi n?ra teisini? priemonių, kuriomis Lenkijos mokes?i? administratorius ir prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas gal?t? pasinaudoti, kad patikrint? amerikietiško investicinio fondo pateiktus ?rodymus ir informacij? d?l jo panašumo ? Lenkijoje, S?jungoje arba EEE ?steigtus investicinius fondus, tas investicinis fondas negali b?ti prilygintas šiems fondams.

86. Išskyrus kelis aspektus, iš esmės pritariu šiems argumentams.

87. Aišku, kaip per posėdį Teisingumo Teisme pripažino Lenkijos vyriausybę, trečioji šalis investiciniams fondams bet kuriuo atveju netaikomas Pelnų mokesčio įstatyme numatytas atleidimas nuo mokesčio prie pajamų šaltinio, net jei šie fondai gali vykdyti keliamus reikalavimus, kad būtų taikomas tas atleidimas.

88. Dėl Sąjungos valstybių narių santykių Teisingumo Teismas nusprendė, jog *a priori* negalima paneigti galimybių, kad mokesčių mokėtojas galės pateikti tinkamus patvirtinamuosius dokumentus, leidžiančius apmokestinančios valstybės narės mokesčių institucijoms aiškiai ir tiksliai patikrinti, kad jis neketina vengti mokesčių arba sukčiauti(35).

89. Todėl Sąjungoje absoliutus valstybės narės atsisakymas suteikti mokesčio lengvatą mokesčių mokėtojui nerezidentui jam uždraudžiant pateikti rodymą, kad jis atitinka keliamus reikalavimus tokiai lengvatai gauti, iš esmės negali būti pagrįstas poreikiu užtikrinti mokesčių kontrolės veiksmingumą, nes toks atsisakymas yra neproporcingas(36).

90. Tačiau ši teismų praktika, kurioje kalbama apie naudojimosi judėjimo Europos Sąjungoje teisėmis ribojimą, negali būti visa ir automatiškai pritaikyta santykiams su trečiosiomis šalimis, nes Teisingumo Teismas mano, kad naudojimasis kapitalo judėjimo laisve trečioji šalis ir iš jos, skaitant EEE susitarimu saistomas šalis, susijęs su kitu teisiniu kontekstu(37).

91. Kad pagrįstų tokį teisinio konteksto skirtumą, Teisingumo Teismas paprastai nurodo aplinkybę, kad Sąjungoje valstybių narių kompetentingos institucijos turi tarpusavio pagalbos mechanizmus, t. y. Direktyvą 77/799/EEB(38), kuriais naudodamasi gali patikrinti mokesčių mokėtojų nerezidentų pateiktą informaciją, kad galėtų teisingai apskaičiuoti mokestį, tačiau tokie patys mechanizmai netaikomi trečiosioms šalims, o bendradarbiavimas su trečiojiomis šalimis kompetentingomis institucijomis priklauso nuo daugiašalio ar dvišalio susipareigojimo(39).

92. Rašytinėse pastabose Komisija pasiūlė laikytis šios teismų praktikoje nustatytos krypties ir iš esmės nurodė, kad jeigu šiuo atveju, pasak prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo ir remiantis jo analize, pagal 1974 m. dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties nuostatas (23 straipsnis)(40) ir 1988 m. sausio 25 d. Strasbūre pasirašytos Europos Tarybos ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) konvencijos dėl tarpusavio administracinės pagalbos mokesčių klausimais(41), kurios susitariančioji šalis yra Jungtinės Amerikos Valstijos(42), nuostatas (4 straipsnis) negalima gauti reikiamos informacijos apie investicinių fondų sukūrimą ir veiklą, reikalaujamos pateikti pagal Pelnų mokesčio įstatymą, kad būtų galima suteikti prašomą atleidimą nuo mokesčio, šio konstatavimo pakaktų siekiant pateisinti ginčą skirtingu vertinimu.

93. Tačiau toks argumentas man neatrodo reikšmingas šioje byloje, kaip galiausiai per teismo posėdį pripažino Komisija.

94. Iš tiesų teisinio konteksto skirtumas tarp, pirma, Sąjungoje sukurto bendradarbiavimo ir, antra, santykių su trečiosiomis šalimis šiuo atveju nesusijęs su bendradarbiavimo mokesčių srityje mechanizmais, nes nei Lenkijos Respublikos ir Jungtines Amerikos Valstijas pareigojaniose konvencijos nuostatose, nei Direktyvoje 77/799 nenumatyta mechanizmas, kaip valstybių narių kompetentingos institucijos turi keistis informacija apie investicinių fondų licencijavimą, priešingos ir veiklos sąlygas. Kitaip tariant, kaip teisingai pažymėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, tokios rūšies informacija, kuri reikalaujama pateikti pagal Pelną mokesčių įstatymą dėl ginčijamo atleidimo nuo mokesčių taikymo, nepatenka į Direktyvoje 77/799 nustatytą keitimosi informacija mechanizmo taikymo sritį.

95. Priešingai, mano nuomone, teisinio konteksto skirtumas iš esmės susijęs su Direktyvoje 85/611 nustatytu režimu, kuris netaikomas trečiosioms šalims.

96. Iš tiesų primintina, kaip nurodyta tos direktyvos ketvirtoje konstatuojamojoje dalyje, kad ja nustatomos bendrosios pagrindinės valstybės narės sąsąjūdžio KIPVPS licencijavimo (licencija galioja visose valstybės narės), priešingos, struktūros ir veiklos bei informacijos, kuri jos turi skelbti, taisyklės. Dėl KIPVPS licencijavimo pažymėtina, kad licencija KIPVPS negali būti suteikta, jei valdančioji bendrovė (kai subjektas steigtas pagal sutartį teis) arba investicinė bendrovė (kai subjektas steigtas pagal statusą), neatitinka išankstinio sąlygų, nustatytų Direktyvos III ir IV skirsniuose dėl galimybių imtis šios veiklos ir jos vykdymo sąlygų. Dėl KIPVPS priešingos Direktyvos 85/611 IX skirsnyje numatyta, kad kompetentingos valstybių narių institucijos, kurioms turi būti suteiktos visos jai užduoties vykdyti reikalingos kompetencijos ir priešingos galios, turi glaudžiai tarpusavyje bendradarbiauti, kad galėtų vykdyti joms skirtas užduotis, ir privalo keistis visa tam tikslui reikalinga informacija. Šioje direktyvoje taip pat nurodyta, kad jos nuostatos dėl keitimosi informacija nekelia kliūčių, su tam tikromis sąlygomis, valstybėje narėje ir tarp valstybių narių keistis informacija tarp kompetentingų valdžios institucijų ir staigų, kurioms pavesta užduotis prižiūrėti finansines institucijas ir finansų rinkas, taip pat už KIPVPS bei jai verslo veikloje dalyvaujančių įmonių likvidavimą, bankrotą ir kitas panašias operacijas atsakingų staigų ir už finansinių institucijų sąskaitą teisinę priešingą atsakingą asmenį. Be to, Direktyvoje 85/611 nustatyta, kad 50a straipsnyje numatytomis aplinkybomis kiekvienu atveju taikomas kompetentingų valdžios institucijų išankstinio spėjimo mechanizmas dėl bet kokio fakto ar sprendimo, dėl kurio gali būti reikšmingai pažeisti įstatymai ir kiti teisės aktai dėl licencijų ar dėl KIPVPS arba jai verslo veikloje dalyvaujančių įmonių veiklos vykdymo sąlygų, pakenkta KIPVPS arba jai verslo veikloje dalyvaujančių įmonių veiklos tęstinumui arba atsisakyta patvirtinti finansinę atskaitomybę ar nuspręsta pareikšti išlygas.

97. Taigi, net jeigu trečiojoje šalyje steigtas investicinis fondas galėtų pateikti informacijos, kuria remdamosi valstybės narės valdžios institucijos galėtų konstatuoti, kad tam fondui taikomos taisyklės, panašios į toje valstybėje narėje taikomas normas, kuriomis perkeltos Direktyvos 85/611 nuostatos, tos valdžios institucijos negalėtų, nesant bendro pagrindo, analogiško Sąjungoje taikomam pagrindui, nei sitikinti informacijos, kuri joms būtų pateikta kreipusis aptariamą trečiosios šalies kompetentingas valdžios institucijas, teisingumu, nei juo labiau iš tos valdžios institucijų gauti duomenis apie galimus pasikeitimus, susijusius su šio investicinio fondo statusu ar eksploatacija. Tai juo labiau svarbu, nes Sąjungoje Direktyvos 85/611 1 straipsnio 5 dalimi užtikrinamas šios direktyvos nuostatomis reglamentuojamo KIPVPS statuso pastovumas, iš valstybių narių reikalaujant, kad jos draustų šias institucijas reorganizuoti šia direktyva nereglamentuojamus subjektus, o trečiojoje šalyje tai niekaip neužtikrinama.

98. Šiomis aplinkybomis, mano manymu, teisėtai atsižvelgiant į Pelną mokesčių įstatyme nustatytus ginčijamo atleidimo nuo mokesčių taikymo kriterijus nesuteikti tokio atleidimo trečiojoje šalyje esančiam investiciniam fondui, nes nėra jokios pareigos keistis informacija su tos šalies

kompetentingomis valdžios institucijoms, kuri turi būti analogiška pareigai, nustatyta bendradarbiaujant Direktyvos 85/611 nuostatomis saistomoms Sąjungos valstybės narėms ir valstybės EEE susitarimo šalims.

99. Manau, kad šios išvados negalima paneigti nei aplinkybe, kad, Komisijai pradėjus pažeidimo procedūrą, Lenkijos teisės aktų leidėjas tik nuo 2011 m. sausio 1 d., kai Pelno mokesčio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje buvo įterptas 10a punktas, vienareikšmiškai išplėtinėjamo atleidimo nuo mokesčio taikymą KIPVPS, steigtiems Sąjungos valstybės narės arba valstybės EEE susitarimo šalies teritorijoje, nei aplinkybe, kad Direktyvoje 85/611 nieko nepasakyta apie galimybę kompetentingoms institucijoms, kaip jos suprantamos pagal šią direktyvą, keisti informaciją su valstybės narės mokesčių administratoriumi.

100. Dėl pirmojo aspekto pakanka pažymėti, kad jei prieš pakeičiant Pelno mokesčio įstatymą diferencijuota sistema, kuri buvo taikoma Sąjungos valstybės narės arba valstybės EEE susitarimo šalies teritorijoje steigtiems KIPVPS, galėjo teisėtai būti laikoma prieštaraujančia EB sutartyje tvirtintam laisvam kapitalo judėjimui, toks konstatavimas, mano nuomone, negalėjo būti išplėstas diferencijuotam trečiuosiose šalyse esančių investicinių fondų vertinimui būtų todėl, kad ši šalis kompetentingoms valdžios institucijoms nebuvo nustatyta pareiga keisti informaciją, kuri būtų analogiška pareigai, nustatyta Direktyvos 85/611 nuostatomis saistomoms valstybių narių ir valstybių EEE susitarimo šalių valdžios institucijoms.

101. Kitaip tariant, aplinkybė, kad valstybių narių ir valstybių EEE susitarimo šalių santykiams taikomo ribojimo, kaip antai nustatyto Pelno mokesčio įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 10 punkte, negalima pateisinti poreikiu užtikrinti mokesčių kontrolės veiksmingumą, nereikia, kad tas ribojimas negali būti taikomas trečiuojoje šalyje esančiam investiciniam fondui.

102. Vis dėlto, kalbant apie antrąjį aspektą, tai, kad Direktyvoje 85/611 nieko nepasakyta apie kompetencijų vykdyti KIPVPS priežiūrą turinčių valdžios institucijų, kaip jos suprantamos pagal Direktyvą 85/611, keitimąsi informacija su valstybių narių mokesčių administratoriais, nereikia, kad tiems mokesčių administratoriams net Sąjungoje negali būti pateikta pakankamai informacijos, kad būtų galima suteikti asmeninį mokesčio lengvatą, pavyzdžiui, ginėjamo atleidimą nuo mokesčio.

103. Iš tiesų, kad suteiktą tokią lengvatą, ir jeigu valstybės narės mokesčių administratorius negalėtų tiesiogiai gauti ar patikrinti tam tikros Direktyvą 85/611 perkeliančių nacionalinių nuostatų pagrindu jam pateiktos informacijos, šiam mokesčių administratoriui galėtų paprasčiausiai pakakti jo paties valstybės narės kompetentingų valdžios institucijų, kaip jos suprantamos pagal Direktyvą 85/611, pateikto patvirtinimo, kad KIPVPS pateikta informacija yra teisinga, jei reikia, toms valdžios institucijoms pirmiausia patikrinus ar gavus tam tikros informacijos iš atitinkamų kitų valstybių narių ar valstybių EEE susitarimo šalių valdžios institucijų. Tačiau tokios galimybės nėra, kai kalbama apie santykius su trečiuosiomis valstybėmis.

104. Galiausiai aplinkybė, kad minėtame Sprendime *Santander Asset Management SGIIC ir kt.* Teisingumo Teismas atmetė pateisinimą, susijusį su poreikiu užtikrinti mokesčių kontrolės veiksmingumą pagal Prancūzijos mokesčių teisės aktus, skaitant ir taikomą jos santykiams su trečiuosiomis šalimis, taip pat nepaneigia šioje išvadoje siūlomų krypties. Šiuo klausimu pakanka priminti, jog atmetimas grindžiamas aplinkybe, kad Prancūzijos vyriausybė nepateikė jokios informacijos, kuria remiantis būtų galima suvokti, dėl kokių priežasčių šiuo tikslu turėjo būti pagrįstas KIPVPS nerezidentų apmokestinimas(43).

105. Šiomis aplinkybėmis ir atsižvelgdamas į skirtingą teisinį kontekstą, taikomą valstybių narių ir valstybių EEE susitarimo šalių santykiams, palyginti su santykiais su trečiuosiomis šalimis, manau, kad aptariama valstybė narė gali remtis poreikiu apsaugoti mokesčių kontrolės veiksmingumą, kad

pagrįstą? Pelno mokesčio įstatyme nustatytą skirtingą mokesčių vertinimą, taikomą trečiojoje šalyje esančiam investiciniam fondui mokamiems dividendams.

106. Todėl į prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo antrąjį klausimą siūlau atsakyti taip: remiantis EB 56 ir EB 58 straipsniais, nedraudžiama taikyti valstybės narės mokesčio teisės aktų, kaip antai aptariamą pagrindinį byloje, pagal kuriuos šioje valstybėje narėje steigta bendrovių mokamiems dividendams trečiojoje šalyje esančiam investiciniam fondui negalima taikyti atleidimo nuo mokesčio, nes, nesant teisinio pagrindo ir administracinio bendradarbiavimo, kurie būtų analogiški taikomiems Sąjungoje ir EEE, šios valstybės narės valdžios institucijos neturi galimybės patikrinti investicinio fondo pateiktos informacijos (jeigu jis ją pateikia) būtų apie jo licenciją ir veiklą.

107. Atsižvelgiant į šį pasiūlymą ir, kaip jau pažymėjau pirma, nėra būtų nagrinėti kitą šiame procese dalyvaujančių vyriausybę pateiktą pateisinimo motyvą. Todėl tik jei Teisingumo Teismas nepritarė kitiems pateiktam pasiūlymui, glaustai išnagrinėsiu kitus motyvus.

b) Dėl mokesčių sistemos darnos apsaugojimo

108. Pasak Lenkijos vyriausybės, aptariamas atleidimas nuo mokesčio yra glaudžiai susijęs su investiciniu fondu vykdomais mokėjimais šiame fonde dalininkams. Mokesčių sistemos darna būtų užtikrinta garantuojant vienodą faktinį (realų) konkretaus apmokestinamojo asmens pajamų apmokestinimą, neatsižvelgiant į tai, kurioje valstybėje narėje jos gautos, kurį taikant būtų atsižvelgiama į kitose valstybėse narėse sumokėtą mokesčių dydį.

109. Vokietijos vyriausybė iš esmės priduria, kad esant situacijoms, susijusioms su trečiosiomis šalimis, būtų kai tai susiję su investiciniais fondais, reikėtų išplėsti mokesčių darnos sąvoką ir kartu vertinti skirtingas apmokestinimo stadijas darant prielaidą, kad dividendai mokami užsienyje teigtiems dalininkams. Toks požiūris papildytų tikslą apsaugoti apmokestinimo kompetencijos pasidalijimą ir būtų labiau pateisintas, jei pagrindinį byloje nagrinėjama sistema būtų siekiama investicijas į fondus prilyginti tiesioginiams investicijoms. Išplėstus darnos sąvoką taip, kad skirtingą apmokestinamąjį asmenį apmokestinimas būtų vertinamas bendrai, tačiau būtų išplėtimą taikant tik trečiojo šalies atveju, būtų galima užkirsti kelią pernelyg dažnam šio pateisinimo motyvo naudojimui.

110. Šiuos argumentus, iš esmės analogiškus byloje, kurioje priimtas minėtas Sprendimas *Santander Asset Management SGIIC ir kt.*, Prancūzijos Respublikos pateiktiems ir Teisingumo Teismo atmestiems argumentams, mano nuomone, taip pat reikėtų atmesti.

111. Remiantis dabar tvirtai nusistovėjusia teismo praktika darytina išvada, jog tam, kad mokesčių sistemos nuoseklumo apsaugojimu būtų galima pateisinti judėjimo laisvės ribojimą, reikia, kad egzistuotų tiesioginis atitinkamos mokesčio lengvatos ir jos kompensavimo konkrečiu apmokestinimu ryšys, o tokio ryšio tiesioginis pobūdis turi būti vertinamas pagal atitinkamą teisės aktą tikslą(44).

112. Tačiau, kaip ir Prancūzijos mokesčių teisės aktuose, nagrinėjamuose minėtame Sprendime *Santander Asset Management SGIIC ir kt.*, Pelno mokesčio įstatyme nenumatyta, kad dividendams galima taikyti atleidimą nuo mokesčio prie pajamų šaltinio, jeigu investicinis fondas gautus dividendus perskirsto ir jeigu jis apmokestinimas to investicinio fondo dalininkų lygmeniu leidžia kompensuoti atleidimą nuo mokesčio prie pajamų šaltinio(45).

113. Be to, nesuprantu, dėl kokios objektyvios priežasties toks aiškinimas, kaip teigia Vokietijos vyriausybė, turėtų būti sušvelnintas arba juo suabejota, kai kalbama apie santykius su trečiosiomis šalimis. Galiausiai šis teiginys grindžiamas nerodyta prielaida, kad trečiosios šalies investicinio

fondo dalininkai reziduoja šiose šalyse ar bent už nacionalinės teritorijos ribų, ir tai reiškia, kad valstybės narės mokesčių teisės aktų darna, neatsižvelgiant į jais siekiamą tikslą, *visais atvejais* priklauso nuo mokesčių sistemos, taikomos šiems dalininkams į fiskalinės nuolatinės gyvenamosios ar įsisteigimo vietos valstybę, analizės. Tačiau šiuo atveju dėl tokių argumentų būtų iškraipyta valstybės narės mokesčių sistemos darnos motyvo analizė, nes ta analizė iš esmės turi būti atlikta atsižvelgiant tik į vieną ir tą pačią mokesčių sistemą.

114. Todėl manau, kad atitinkama valstybė narė negali remtis bendrojo intereso tikslu, susijusiu su būtų apsaugoti savo mokesčių sistemos darną.

c) Dėl subalansuoto apmokestinimo kompetencijos pasidalijimo ir dėl mokestinių pajamų išsaugojimo

115. Tik Vokietijos vyriausybė būtų išlaikyti apmokestinimo kompetencijos pasidalijimą tarp Lenkijos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų bei išsaugoti mokestines pajamas nurodė kaip motyvus, kuriais grindžiamas aptariamas ribojimas, o tuos motyvus, mano nuomone, reikia išnagrinėti kartu, nes šios vyriausybės argumentuose jie yra glaudžiai persipynę.

116. Nors Vokietijos argumentuose iš esmės pritariama minėtai dėl santykių Sąjungoje ir valstybių narių palaikomą santykių su trečiosiomis šalimis teisinio konteksto skirtumo, kurį aptariau nagrinėdamas pagrindimą, susijusį su būtų užtikrinti mokesčių kontrolės veiksmingumą, ši vyriausybė, kalbant bendriau, mano, kad, kiek tai susiję su kapitalo judėjimu į trečiąsias šalis ir iš jų, suinteresuotieji asmenys gali remtis vidaus rinkos taisyklomis tik tuo atveju, jei tarptautinė sutartimi užtikrinamas abipusis rinkos atvėrimas, nes valstybės narės mokestinio suverenumo ribojimo per laisvą kapitalo judėjimą automatiška pasekmė būtų apmokestinamo objekto perkėlimas į trečiąją šalį.

117. Vokietijos vyriausybė priduria, kad Teisingumo Teismo pateikti argumentai dėl su Sąjungos vidaus reikalais susijusių situacijų, t. y. jog dėl to, kad valstybė narė nusprendžia neapmokestinti tokios rėšies jos teritorijoje įsteigtą bendrovę gavęjį pajamą, ji negali remtis poreikiu užtikrinti subalansuotą apmokestinimo kompetencijos pasidalijimą tarp valstybių narių, kad pagrįstą kitoje valstybėje narėje įsteigtą bendrovę gavęjį apmokestinimą, arba kad Lenkijos Respublika neturėtų atsisakyti jai suteiktos teisės apmokestinti jos teritorijoje vykdomos ekonominės veiklos generuojamas pajamas dėl to, kad bendrovė rezidentė išmokėti dividendai jau buvo apmokestinti juos išmokėjusi bendrovė lygmeniu kaip į gautas pelnas, yra netaikomi su trečiosiomis šalimis susijusioms situacijoms.

118. Tokiomis aplinkybėmis Vokietijos vyriausybė taip pat teigia, kad nacionaliniai mokestiniai pajamų apsauga turėtų būti pripažinta kaip savarankiškas pagrindimo motyvas, kai kalbama apie trečiąsias šalis. Iš tiesų bendroja rinka siekiama užtikrinti veiksmingą išteklių paskirstymą Sąjungoje, todėl draudžiama tarptautinėms situacijoms taikyti specifinį apmokestinimą, palyginti su vidaus atvejais, kad būtų apsaugotas mokestinis neutralumas toje rinkoje. Tačiau trečiosios šalys, kurios nepriklauso tai rinkai, neprivalo sutikti netekti tokių mokestinių pajamų valstybių narių naudai. Todėl laisvu kapitalo judėjimu valstybės narės neturi būtų pareigos atsisakyti mokestinių pajamų trečiąją šalių naudai. Be to, institucinė atsvara, kuri sudaro teisės aktų derinimas (SESV 114 ir 115 straipsniai) ir kuri gali padėti vidaus rinkoje koordinuoti skirtingų valstybių mokestinius interesus rinkoje veikiančių subjektų atžvilgiu, esant santykiams su trečiosiomis šalimis taip pat neegzistuoja.

119. Ši pozicija manęs neįtikina.

120. Pirma, kadangi šiais argumentais apskritai siekiama laisvą kapitalo judėjimą į trečiąsias šalis ir iš jų susieti su abipusiškumo sąlyga, reikia konstatuoti, kad EB sutartyje (taip pat dabartinėje

SESV) toks reikalavimas nenumatytas. Beje, šis teiginys Teisingumo Teismas bendrais bruožais aiškiai priminė minėto Sprendimo *Haribo Lakritzten Hans Riegel ir Österreichische Salinen* 127 ir 128 punktuose.

121. Be to, EB sutartyje (o dabar – SESV) nustatyta, kad galima priimti įvairias priemones Sąjungos lygmeniu, kaip antai numatytas EB 57 straipsnio 3 dalyje ir EB 59 straipsnyje, kurios konkrečiai taikomos kapitalo judėjimui iš trečiųjų šalių ar jos ir kurios buvo nustatytos būtent tam, kad parodytų Aukštųjų Susitariančiųjų Šalių valių reglamentuoti to laisvą leidžiant taikyti priemones, kurios Sąjungos teisėje laikomos žingsniu atgal, kalbant apie tokio judėjimo liberalizavimą esant santykiams su trečiosiomis šalimis, arba laikinas apsaugos priemonės(46).

122. Pats tokios nuostatos, kuriomis konkrečiai ir išsamiai ribojamas EB 56 straipsnyje tvirtintas laisvas kapitalo judėjimas trečiųjų šalių atžvilgiu, egzistavimas taip pat rodo, kad tam judėjimui negali būti taikoma EB sutartyje nenumatyta papildoma abipusiškumo sąlyga.

123. Antra, svarbu pažymėti, kad minėtame Sprendime *Santander Asset Management SGIIC ir kt.* Teisingumo Teismas, remdamasis dabar tvirtai nusistovėjusia teismų praktika, nutarė, kad jeigu valstybės narės nusprendžia neapmokestinti savo teritorijoje nacionalinės kilmės dividendus gaunančių KIPVPS rezidentų, ji negali remtis būtinybe apsaugoti subalansuotą apmokestinimo kompetencijos pasidalijimą tarp valstybių narių, siekdama pateisinti tokias pajamas gaunančių KIPVPS nerezidentų apmokestinimą(47). Iš tiesų, kai valstybės narės, siekdama išvengti dvigubo ekonominio apmokestinimo, vienašališkai nusprendžia atsisakyti naudotis jai suteikta mokestine kompetencija dėl rezidentų gautų pajamų iš jos teritorijoje vykdomos veiklos, ji yra nenuosekli teigdama, kad būtina apsaugoti subalansuotą apmokestinimo kompetencijos pasidalijimą, kad pateisintų naudojimąsi ta pačia kompetencija tik dėl nerezidentų gaunamų pajamų, esant tokioms pačioms aplinkyboms.

124. Išskyrus mokestinių pajamų sumažėjimo klausimą, kurį, beje, nurodė Vokietijos vyriausybė ir kurį nagrinėsiu iškart po to, nesuvokių, kaip šis valstybės narės pateiktas nenuoseklus argumentas, kai kalbama apie kitas valstybes nares, gali virsti nuoseklu, kai jis pateikiamas kalbant apie trečiųsias šalis. Kadangi Vokietijos vyriausybė nieko daugiau šiuo klausimu nepasakė, nemanau, kad Teisingumo Teismas turėtų jam skirti daugiau laiko.

125. Galiausiai dėl mokestinių pajamų sumažėjimo reikia pasakyti, jog Teisingumo Teismas iš tiesų yra nusprendęs, kad negalima atmesti valstybės narės galimybes parodyti, jog kapitalo judėjimo trečiųsias šalis ar iš jų apribojimas pateisinamas pagrindu, nurodytu tokiomis aplinkybomis, kuriomis šis pagrindas negalėtų pagrįstai pateisinti kapitalo judėjimo tarp valstybių narių apribojimo(48).

126. Iki šiol Teisingumo Teismas nebuvo pripažinęs, skaitant ir santykius su trečiosiomis šalimis, kurios nėra valstybės EEE susitarimo šalys, kad mokestinių pajamų sumažėjimas gali būti privalomas bendrojo intereso pagrindas, kuriuo galima pagrįsti laisvo kapitalo ribojimo priemonę(49).

127. Nemanau, kad toks požiūris turėtų būti paneigtas. Lenkijos bendrovės pelno mokestis ne tik taikomas toliau; atitinkama valstybės narė, ateityje siekdama, pirma, užtikrinti nediskriminuojant visų investicinių fondų, gaunančių jiems išmokamus dividendus, vertinimą ir, antra, išvengti mokestinių pajamų sumažėjimo, puikiausiai gali atsisakyti vengti dvigubo apmokestinimo, nes šiandien Sąjungos teisėje jai nenustatyta pareiga priimti ar toliau taikyti priemones, kuriomis siekiama išvengti dvigubo apmokestinimo atvejų(50).

128. Taigi manau, kad aptariamas ribojimas negali būti grindžiamas poreikiu apsaugoti subalansuotą apmokestinimo kompetencijos pasidalijimą ir suinteresuotosios valstybės narės

mokestines pajamas.

129. Atsižvelgiant į atsakymą, kurį siūlau pateikti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo antrąjį klausimą ir kuriuo aptariamas ribojimas iš esmės pateisinamas poreikiu apsaugoti mokesčių kontrolės veiksmingumą, nereikia priimti sprendimo dėl papildomo Lenkijos vyriausybės prašymo apriboti sprendimo, kuris bus priimtas, poveikį laiko atžvilgiu.

III – Išvada

130. Remdamasis išdėstytais argumentais, siūlau taip atsakyti į *Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy* klausimus:

1. EB 56 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad šia nuostata galima remtis ginant valstybės narės mokesčių teisės aktą, kaip antai aptariamą pagrindinį byloje, pagal kuriuos atleidimas nuo mokesčių netaikomas dividendams, šioje valstybėje narėje steigtą bendrovę mokamiems trečiojoje šalyje esančiam investiciniam fondui, taikymą.

2. Remiantis EB 56 ir EB 58 straipsniais, nedraudžiama taikyti valstybės narės mokesčių teisės aktą, kaip antai aptariamą pagrindinį byloje, pagal kuriuos šioje valstybėje narėje steigtą bendrovę mokamiems dividendams trečiojoje šalyje esančiam investiciniam fondui negalima taikyti atleidimo nuo mokesčių, nes, nesant teisinio pagrindo ir administracinio bendradarbiavimo, kurie būtų analogiški taikomiems Europos Sąjungoje ir Europos ekonominės erdvėje, šios valstybės narės valdžios institucijos neturi galimybės patikrinti investicinio fondo pateiktos informacijos (jeigu jis ją pateikia) būtų apie jo licenciją ir veiklą.

1 – Originalo kalba: prancūzų.

2 – Reikia pažymėti, kad priėmus 2010 m. lapkričio 25 d. statymą, įsigaliojusį 2011 m. sausio 1 d., Europos Sąjungos valstybėje narėje arba kitoje Europos ekonominės erdvės (EEE) valstybėje esantiems investiciniams fondams taip pat taikomas atleidimas nuo mokesčių, jeigu jie atitinka reikalavimus, išvardytus Pelno mokesčių statymo 6 straipsnio 1 dalies 10a punkte.

3 – Reikia pažymėti, kad Ispanijos, Prancūzijos ir Suomijos vyriausybės neišreiškė aiškios pozicijos pirmuoju klausimu, tačiau visos be išimties antrąjį klausimą atsakė per laisvo kapitalo judėjimo prizmą.

4 – 2006 m. spalio 3 d. sprendimas (C-452/04, Rink. p. I-9521).

5 – Minutas Sprendimas *Fidium Finanz* (2 ir 45–47 punktai). Žinoma, Teisingumo Teismas nusprendė, kad pagal Šveicarijos teisę steigta bendrovė negali remtis laisvu paslaugų teikimu kaip trečiojoje šalyje steigtas juridinis asmuo.

6 – Šiuo klausimu žr. 2011 m. vasario 10 d. Sprendimą *Haribo Lakritzen Hans Riegel ir Österreichische Salinen* (C-436/08 ir C-437/08, Rink. p. I-305, 33 punktas), 2011 m. rugsėjo 15 d. Sprendimą *Accor* (C-310/09, Rink. p. I-8115, 30 punktas) ir 2012 m. lapkričio 13 d. Sprendimą *Test Claimants in the FII Group Litigation* (C-35/11, 89 punktas).

7 – Šiuo klausimu žr. 2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimą *Test Claimants in the FII Group Litigation* (C-446/04, Rink. p. I-11753, 36 punktas), 2008 m. birželio 26 d. Sprendimą *Burda* (C-284/06, Rink. p. I-4571, 71 punktas) ir 2009 m. birželio 4 d. Nutartį *KBC Bank ir Beleggen, Risicokapitaal, Beheer* (C-439/07 ir C-499/07, Rink. p. I-4409, 69 punktas).

8 – Žr., be kita ko, reikia pripažinti – pakankamai dviprasmiškai, 2007 m. gegužės 24 d. Sprendimą *Holböck* (C-157/05, Rink. p. I-4051, 23–29 punktus) ir minėtą Nutartį *KBC Bank ir Beleggen, Risicokapitaal, Beheer*

(70 ir 71 punktus). Dėl vieno Vokietijos piliečio paveldimo kito Vokietijos piliečio turto, kurį sudaro 100 % Kanadoje esančios bendrovės statinis kapitalas, mokestinio vertinimo taip pat žr. 2012 m. liepos 19 d. Sprendimų *Scheunemann* (C-31/11, 31–34 punktai).

9 – Šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Holböck* 28 punktą ir minėto 2012 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Test Claimants in the FII Group Litigation* 97 punktą.

10 – Šiuo klausimu žr. minėto 2012 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Test Claimants in the FII Group Litigation* 99 ir 100 punktus.

11 – Dėl tiesioginių investicijų ir investicijų portfelio žr., be kita ko, 2009 m. rugsėjo 17 d. Sprendimų *Glaxo Wellcome* (C-182/08, Rink. p. I-8591, 40 punktas ir jame nurodyta teismų praktika). Reikia priminti, kad šiuo atveju taikomas 15 % nuo dividendų bruto sumos tarifas, nustatytas 1974 m. sutarties dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo 11 straipsnio 2 dalies b punkte, o ši nuostata taikoma visais atvejais, išskyrus tuos, kai investuotojas valdo ne mažiau kaip 10 % dividendus mokančios Lenkijos įmonės kapitalo.

12 – Šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Haribo Lakritzen Hans Riegel ir Österreichische Salinen* 50 punktą ir 2012 m. gegužės 10 d. Sprendimų *FIM Santander Top 25 Euro Fi* (C-338/11–C-347/11, 15 punktas).

13 – Šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Santander Asset Management SGIIC ir kt.* 17 punktą.

14 – Žr., be kita ko, 2011 m. vasario 10 d. Sprendimų *Missionswerk Werner Heukelbach* (C-25/10, Rink. p. I-497, 29 punktas) ir minėto Sprendimo *Santander Asset Management SGIIC ir kt.* 23 punktą.

15 – OL L 375, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 139. Reikia pažymėti, kad nuo 2011 m. liepos 1 d. ši direktyva buvo panaikinta ir pakeista 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/65/EB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo perleidžiamais vertybiniais popieriais subjektais (KIPVPS), derinimo (OL L 302, p. 32).

16 – Žr. minėto Sprendimo *Santander Asset Management SGIIC ir kt.* 27 ir 28 punktus bei juose nurodytą teismų praktiką ir 2012 m. spalio 25 d. Sprendimų *Komisija prieš Belgiją* (C-387/11, 65 punktas).

17 – Ten pat, 44 ir 16 punktai. Kiek tai susiję su trečiosiomis šalimis, šiuo atveju kalbėta apie Jungtinę Amerikos Valstijose įsisteigusius KIPVPS, kaip matyti iš šio sprendimo 6 punkto.

18 – Minėto Sprendimo *Santander Asset Management SGIIC ir kt.* 39 ir 41 punktai. Kaip Teisingumo Teismas nusprendė Sprendimo *FIM Santander Top 25 Euro Fi* 40 punkte, tame sprendime nagrinėjama situacija vis dėlto skyrėsi nuo situacijos, nagrinėtos 2008 m. gegužės 20 d. Sprendime *Orange European Smallcap Fund* (C-194/06, Rink. p. I-3747); jame buvo kalbama apie mokesčių teisės aktus, pagal kuriuos KIPVPS buvo taikomas atleidimas nuo mokesčio, jei visas šis subjektas pelnas paskirstomas jį dalininkams.

19 – Žr., be kita ko, 2009 m. birželio 18 d. Sprendimų *Aberdeen Property Fininvest Alpha* (C-303/07, Rink. p. I-5145, 43 ir 44 punktai), 2009 m. lapkričio 19 d. Sprendimų *Komisija prieš Italiją* (C-540/07, Rink. p. I-10983, 53 ir 54 punktai), 2010 m. birželio 3 d. Sprendimų *Komisija prieš Ispaniją* (C-487/08, Rink. p. I-4843, 53 punktas) ir 2011 m. spalio 20 d. Sprendimų *Komisija prieš Vokietiją* (C-284/09, Rink. p. I-9879, 58 punktas).

20 – Konkrečiai šiuo klausimu žr. minėtą sprendimų *Komisija prieš Italiją* 39 punktą ir *Komisija prieš Vokietiją*

70 punkt?.

21 – Šiuo klausimu žr. min?to Sprendimo *Santander Asset Management SGIIC ir kt.* 54 punkt?.

22 – Šiuo klausimu žr. min?to Sprendimo *Holböck* 40 punkt?.

23 – Žr. Komisijos pateikt? rašytini? pastab?, kurios buvo pakartotos per teismo pos?d?, 6 punkt?.
? Peln? mokes?io ?statymo 6 straipsnio 1 dal? 10 punktas buvo ?trauktas 1997 m. rugpj?io 28 d.
?statymu.

24 – Žr., be kita ko, min?to Sprendimo *Holböck* 41 punkt?; 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendim? *A*
(C?101/05, Rink. p. I?11531, 49 punktas) ir 2010 m. vasario 11 d. Sprendim? *Fokus Invest*
(C?541/08, Rink. p. I?1025, 42 punktas).

25 – OL L 178, p. 5; 2004 m. specialusis leidimas lietuvi? k., 10 sk., 1 t., p. 10. Šis straipsnis
pakeistas Amsterdamo sutartimi.

26 – Žr., be kita ko, min?to Sprendimo *Holböck* 34 punkt? ir jame nurodyt? teism? praktik?.

27 – Šiuo klausimu žr., be kita ko, min?t? sprendim? *Orange European Smallcap Fund* 98–102
punktus ir *Glaxo Wellcome* 40 punkt? ir jame nurodyt? teism? praktik?. Taip pat žr. 2011 m.
lapkri?io 10 d. Sprendim? *Komisija prieš Portugalij?* (C?212/09, Rink. I?10889 47 punktas).

28 – Žr., be kita ko, min?to 2012 m. lapkri?io 13 d. Sprendimo *Test Claimants in the FII Group*
Litigation 103 punkt? ir jame nurodyt? teism? praktik?.

29 – Priminsiu, kad min?tame Sprendime *Holböck* Teisingumo Teismas pripažino, jog EB 57
straipsnio 1 dalis gali b?ti taikoma laisvo kapitalo jud?jimo ribojimams, nustatytiems teis?s
aktuose, kurie vienodai taikomi valstyb?ms nar?ms bei tre?iosioms šalims ir kurie susij? su
dividend? mok?jimu. Vis d?lto byla, kurioje priimtas šis sprendimas, buvo susijusi su akcininko
turimomis atitinkamos bendrov?s akcijomis, kuri? skai?ius jam leido veiksmingai dalyvauti valdant
ar kontroliuojant t? bendrov?.

30 – 2012 m. birželio 7 d. sprendimas (C?39/11).

31 – T. y. atitinkamai 2002 m. birželio 4 d. Sprendimo *Komisija prieš Pranc?zij?* (C?483/99, Rink.
p. I?4781) 37 punktas ir identišškai suformuluotas t? pa?i? dien? priimto Sprendimo *Komisija prieš*
Belgij? (C?503/99, Rink. p. I?4809) 38 punktas; tai pirmieji vadinamieji „golden shares“
sprendimai.

32 – Šiuo klausimu žr. 2013 m. spalio 17 d. Sprendim? *Welte* (C?181/12) ir mano išvados byloje,
kurioje priimtas šis sprendimas, 51 punkt?.

33 – Nors tam tikros šio straipsnio kalbin?s versijos, kaip antai vokie?i? ir lenk? kalbomis, atrodo
veikiau neutralios, versijos ispan? („supongan“), angl? („involving“), ital? („implicino“) ir portugal?
(„envolva“) kalbomis, mano nuomone, patvirtinta tam tikr? priežastin? aptariamo kapitalo jud?jimo
ir finansini? paslaug? teikimo ryš?. Vadinamosios „neutralios“ versijos bet kuriuo atveju
neprieštarauja siauram EB 57 straipsnio 1 dalies aiškinimui, nes reikia apsaugoti EB 56 straipsnyje
?tvirtintos laisv?s veiksmingum?.

34 – Žr., be kita ko, 2011 m. spalio 6 d. Sprendim? *Komisija prieš Portugalij?* (C?493/09, Rink. p.
I?9247, 42 punktas ir jame nurodyta teism? praktika).

35 – Šiuo klausimu žr., be kita ko, 2007 m. gruodžio 18 d. Sprendim? *A* (C?101/05, Rink. p.

11531, 59 punktas) ir min?to 2011 m. spalio 6 d. Sprendimo *Komisija prieš Portugalij?* 46 punkt?.

36 – Šiuo klausimu žr., be kita ko, min?to 2011 m. spalio 6 d. Sprendimo *Komisija prieš Portugalij?* 46 punkt?.

37 – Šiuo klausimu žr. min?t? sprendim? A 60 punkt? ir *Haribo Lakritzen Hans Riegel ir Österreichische Salinen* 65 punkt?.

38 – Pagrindin?je byloje gin?ijamais mokestiniais metais galiojusios redakcijos 1977 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 77/799/EEB d?l valstybi? nari? kompetenting? institucij? tarpusavio pagalbos tiesioginio apmokestinimo ir draudimo ?mok? apmokestinimo srityje (OL L 336, p. 15; 2004 m. specialusis leidimas lietuvi? k., 9 t., 1 sk., p. 63) su pakeitimais, padarytais 2004 m. lapkri?io 16 d. Tarybos direktyva 2004/106/EB (OL L 359, p. 129, toliau – Direktyva 77/799).

39 – Šiuo klausimu žr., be kita ko, min?to 2009 m. lapkri?io 19 d. Sprendimo *Komisija prieš Italij?* 70 ir 71 punktus ir min?to Sprendimo *Haribo Lakritzen Hans Riegel ir Österreichische Salinen* 66 ir 67 punktus.

40 – Šios sutarties 23 straipsnyje nustatyta, be kita ko, kad kompetentingos valdžios institucijos kei?iasi informacija, kuri reikalinga sutarties nuostatoms ?gyvendinti ar užkirsti keli? suk?iavimui arba pagrindini? nuostat? d?l mokes?i?, kuriems taikoma sutartis, vykdymui valdyti, jei d?l informacijos pob?džio galima j? perduoti laikantis kiekvienos susitarian?iosios valstyb?s nar?s teis?s ir administracin?s praktikos, susijusios su j? pa?i? mokes?iais.

41 – Ši konvencija ?sigaliojo 1995 m. balandžio 1 d. Jos 4 straipsnyje nustatyta, kad susitarian?iosios šalys kei?iasi informacija, kuri pasirodys reikšminga, be kita ko, nustatant ir renkant mokes?ius, susigr?žinant mokes?i? skolas ar taikant su tuo susijusias vykdymo priemones. Konvencijos tekst? galima rasti internete adresu: <http://conventions.coe.int>.

42 – Jungtin?s Amerikos Valstijos ši? konvencij? pasiraš? 1989 m. rugpj??io 26 d. ir ratifikavo 1991 m. vasario 13 d.

43 – Žr. min?to Sprendimo *Santander Asset Management SGIIC ir kt.* 54 punkt?.

44 – Žr. min?to Sprendimo *Santander Asset Management SGIIC ir kt.* 51 punkt? ir jame nurodyt? teism? praktik?).

45 – Pagal analogij? žr. min?to Sprendimo *Santander Asset Management SGIIC ir kt.* 52 punkt?. Šiuo klausimu taip pat žr. min?to 2011 m. spalio 6 d. Sprendimo *Komisija prieš Portugalij?* 37–39 punktus.

46 – Š? aiškinim? galima patvirtinti EB 57 straipsnio 1 dalies formuluote, kurioje, priešingai nei Direktyvos 88/361 7 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, kuri priimta ja remiantis, aptariam? nacionalin?s teis?s nuostat? tolesnis taikymas tre?iosioms šalims nesiejamas su „abipus?mis s?lygomis“.

47 – 48 punktas ir jame nurodyta teism? praktika.

48 – Žr., be kita ko, min?to Sprendimo *Haribo Lakritzen Hans Riegel ir Österreichische Salinen* 120 punkt? ir jame nurodyt? teism? praktik?.

49 – Ten pat, 125 ir 126 punktai.

50 – Šiuo klausimu žr., be kita ko, 2007 m. gruodžio 6 d. Sprendim? *Columbus Container Services* (C?298/05, Rink. p. I?10451, 45 punktas) ir 2011 m. gruodžio 8 d. Sprendim? *Banco Bilbao Vizcaya Argentaria* (C?157/10, Rink. p. I?13023, 31 punktas). Taip pat žr. 2012 m. rugs?jo 19 d. Nutart? *Levy ir Sebbag* (C?540/11, 24–29 punktai).